July 2023 | LV

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

REDAKTORA SLEJA

Vienoti Eiropas v?rt?b?m

Vienoti Eiropas vērtībām

Cienījamie lasītāji!

Kopš 2022. gada mums ir Komunikācijas stratēģija, kas tagad ieiet savā īstenošanas posmā.

Notiek daudz norišu, sākot no mūsu izpausmes stiprināšanas līdz izpratnei un atbildei mūsu ieinteresētajām personām un partneriem viņu "stilā".

Šajos polikrīzes laikos ar zemu sociālās un ekonomiskās prognozējamības līmeni mums ar lielāku skaidrību un empātiju ir jākomunicē mūsu mērķa un misijas apziņa. Un emocionālā inteliģence, kad tas ir vajadzīgs.

Mums ir jāuzņemas jauna loma, gatavojoties 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām, lai konsolidētu demokrātiskās vērtības un padarītu Eiropu spēcīgāku un noturīgāku pret autoritāriem draudiem.

Turklāt saistībā ar EESK 65. gadadienu mēs pilnveidosim mūsu mantojumu un uzlabosim pašreizējos un turpmākos ES tiesību aktus ES sociālo partneru, pilsoniskās sabiedrības un ES iedzīvotāju labā.

Līdz vasaras norišu atklāšanai izbaudiet brīvdienas un esiet gatavi nākotnei!

Aurel Laurenţiu Plosceanu
EESK priekšsēdētāja vietnieks komunikācijas jautājumos

TURPM?KIE NOTIKUMI

2023. gada 18. jūlijā, Briselē

Jauniešu Klimata un ilgtspējas apaļā galda sanāksme #4

2023. gada 20. un 21. septembrī Briselē

EESK plenārsesija

2023. gada 10. un 11. oktobrī Bilbao, Spānijā

Konference par retajām slimībām un Eiropas references tīkliem

“RUN?SIM BEZ APLINKIEM!”

Šajā sadaļā Rūpniecības pārmaiņu konsultatīvās komisijas priekšsēdētājs Pietro De Lotto izklāsta EESK viedokli par “Zilo kursu”, kas ir viens no ES darba kārtības aktuālākajiem jautājumiem, un par to, kāpēc mums ir vajadzīga visaptveroša stratēģija ūdens resursu jomā.

PIETRO DE LOTTO: SAIST?B? AR ?DENS PROBL?M?M EIROPAS SAVIEN?BAI IR VAJADZ?GS ZILAIS KURSS

Ūdens ir viena no cilvēktiesībām, un ūdenim ir fundamentāla nozīme visās dzīves jomās. Piekļuvi ūdenim jau ilgu laiku Eiropā esam uzskatījuši par pašsaprotamu.

Taču pasaule saskaras ar ūdens krīzi, un arī mūsu kontinents nav izņēmums. Jaunākie ziņojumi liecina, ka Eiropas Savienība nav uz pareizā ceļa, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus attiecībā uz ūdeni. Aptuveni 30 % ES iedzīvotāju kādā veidā cieš no ūdens trūkuma. Pagājušajā vasarā Eiropā tika piedzīvots vislielākais sausums pēdējo 500 gadu laikā. Ūdens nabadzība ir nespēja piekļūt kvalitatīvam un cenas ziņā pieejamam ūdenim un sanitārijai, un tā ir ikdienas pieredze miljoniem ES iedzīvotāju.

EESK ir stingri pārliecināta, ka ES pašreizējā pieeja ūdens resursu politikai ir sadrumstalota un nepietiekami risina problēmas, ar kurām saskaramies. Ir pēdējais laiks mainīt mērogu, kā tas bija pirms dažiem gadiem saistībā ar klimata politiku. Tāpēc EESK šogad par tematu transversālu pasākumu kopumam ir izvēlējusies ūdeni un aicinās izstrādāt ES zilo kursu – visaptverošu stratēģiju visu turpmāko ūdens problēmu risināšanai. Ūdens ir vitāli svarīgs, un tāpēc to vairs nevar uzskatīt par vienu no ES zaļā kursa pīlāriem – tas ir pelnījis savu politiku.

EESK savās specializētajās nodaļās izstrādā pašiniciatīvas atzinumu kopumu, kas aptver ūdens problēmu ekonomiskos, sociālos, vidiskos un ģeopolitiskos aspektus. Mēs analizējam to ietekmi uz lauksaimniecību, rūpniecību, infrastruktūru un ilgtspējīgu patēriņu, uzsveram, ka Eiropas Savienībai ir vajadzīga prognozēšana ūdens resursu jomā un ka ir vajadzīgi uzticami dati, un aicinām nodrošināt pienācīgu finansējumu.

Uzskatām, ka ūdens ir labāk jāintegrē visās ES politikas jomās, tostarp ES rūpniecības politikā. Eiropas Savienībai ir arī iespēja kļūt par līderi šajā jomā. Lai atbalstītu mūsu sabiedrības pārveidi, Eiropai ir jākļūst par pasaules līderi ūdensefektīvu tehnoloģiju jomā. Tā ir visai sabiedrībai svarīga risinājuma daļa, padarot lauksaimniecību un publisko un privāto patēriņu efektīvāku un ilgtspējīgāku un veicinot mūsu konkurētspēju un nodarbinātību nākotnē.

Mūsu mērķis ir panākt, lai Eiropas Komisija pieņemtu ūdeni kā vienu no savām politiskajām prioritātēm nākamajā pilnvaru termiņā. EESK 26. oktobrī pieņems aicinājumu izstrādāt ES zilo kursu un nāks klajā ar konkrētiem un jēgpilniem priekšlikumiem jaunai Eiropas ūdens stratēģijai.

Bet mēs to nevaram panākt vienatnē. EESK cieši sadarbojas ar galvenajām ieinteresētajām personām un iestādēm, lai Eiropā īstenotu vērienīgu ūdens resursu politiku. Mēs uzraudzīsim mūsu priekšlikumu īstenošanu un pārliecināsimies, ka turpmākajos mēnešos un gados tiks veikti turpmāki pasākumi saistībā ar šo tematu, kas tieši ietekmē katra iedzīvotāja dzīvi. Aicinu jūs mums pievienoties un mūs atbalstīt mūsu aicinājumā par ES zilo kursu.

Pietro De Lotto, Rūpniecības pārmaiņu konsultatīvās komisijas priekšsēdētājs

“VIENS JAUT?JUMS...”

Viens jaut?jums...

Rubrikā “Viens jautājums...” mēs lūdzam EESK locekļus pastāstīt par viņu izstrādātā dokumenta nozīmību.

Šoreiz sarunājāmies ar **Giuseppe Guerini**, EESK locekli un ziņotāju atzinumam “*Banku krīzes pārvaldības un noguldījumu apdrošināšanas satvara pārskatīšana*”. Atzinumu plānots pieņemt jūlija plenārsesijā.

Giuseppe Guerini: Eiropas noguld?jumu garantiju sist?ma ir b?tiska banku savien?bas izveides pabeigšanai

EESK jautājums: “Kāda ir Komitejas nostāja attiecībā uz Eurogrupas priekšlikumu un turpmākajiem tiesību aktu priekšlikumiem par banku savienību? It īpaši, kāda ir tās nostāja

attiecībā uz krīzes pārvaldību un noguldījumu garantijām?”

Giuseppe Guerini: Eiropas Komisija 2023. gada 18. aprīlī publicēja banku krīzes pārvaldības un noguldījumu apdrošināšanas paketi, kuras mērķis ir paplašināt noregulējuma režīma piemērošanas jomu, attiecinot to arī uz mazām un vidēja lieluma bankām, saglabāt finanšu stabilitāti, aizsargāt nodokļu maksātājus un noguldītājus un atbalstīt reālo ekonomiku un tās konkurētspēju.

EESK savā atzinumā, kas izstrādāts pēc Padomes prezidentvalsts Spānijas pieprasījuma, atbalsta Komisijas priekšlikumu, taču uzsver, ka, reaģējot uz banku krīzēm, ir jāpanāk līdzsvars starp elastīgumu un paredzamību.

Kā norādīts atzinumā, “nesenās banku krīzes akcentē to, cik svarīga ir ātra un elastīga rīcība, kā arī grūtībās nonākušas bankas pārvešana uz stabilu banku ļoti īsā laikā”.

EESK pauž bažas par noregulējuma darbības jomas un tā kapitāla prasību paplašināšanu, attiecinot tos uz mazākām un vietējām bankām, jo tas varētu negatīvi ietekmēt šīs struktūras.

Turpmāk atbilstības sabiedrības interesēm novērtējuma uzlabotajam formulējumam, kas noteiks, vai noregulējuma režīms ir piemērojams, jābūt pienācīgi līdzsvarotam un jānodrošina samērīga piemērošana, vienlaikus mazinot nenoteiktību par to, kā tiks risināta krīze.

Būtu jāpanāk pragmatiska un elastīga procedūra attiecībā uz regulatīvo pieeju, izmantojamajiem instrumentiem un izpildes ātrumu, reaģēšanas sekām, ieinteresēto personu sadarbību un izmantoto resursu raksturu. Tas novērsīs kaitējumu mazāku banku, it īpaši vietējo banku, interesēm un labāk aizsargās ekonomikas ekosistēmu tur, kur tās darbojas.

Eiropas noguldījumu garantiju sistēma ir būtiska banku savienības izveides pabeigšanai, un noguldījumu garantiju sistēmas un vienotā noregulējuma fonda izmantošana ir solis šajā virzībā. Tomēr līdz brīdim, kad tas īstenosies, neefektivitāte turpinās pastāvēt un tirgi joprojām būs sadrumstaloti.

UZMINIET, KAS IERADIES VIESOS!

P?rsteiguma viesis

Rubrikā “Pārsteiguma viesis” mēs iepazīstinām ar izcilām personībām, kas darbojas zinātnē, žurnālistikā, kultūras un citās sabiedriskās dzīves jomās. Šomēnes mūsu viesis ir serbu rakstnieks, žurnālists un filmu/dokumentālu raidījumu producents **Boško Savković**. Viņš ir līdzpriekšsēdētājs ES un Serbijas apvienotajai konsultatīvajai komitejai — struktūrai, kas darbojas EESK Ārējo attiecību specializētās nodaļas pārraudzībā, lai veicinātu ciešākas saiknes starp ES un Serbijas pilsonisko sabiedrību, un Serbijas Darba devēju apvienības prezidija loceklis.

Boško Savković ir strādājis un publicējies daudzos laikrakstos bijušajā Dienvidslāvijā un vēlāk Serbijā. Kara laikā bijušajā Dienvidslāvijā viņš bija laikraksta “Intervju” un “TV Politika” kara korespondents. Nostājoties pret mediju cenzūru, viņš pameta Serbijas medijus 1993. gadā un izveidoja savu mārketinga aģentūru “Alternative”, kas joprojām veiksmīgi darbojas TV raidījumu producēšanā, izdevējdarbībā, kā arī grafiskā un tīmekļa dizaina jomā. 1996. gadā viņš nodibināja satīrisko laikrakstu “Mūsu sivēnmāte”, kas kļuva par pretestības Slobodana Miloševiča režīmam simbolu.

Viņš ir autors trim grāmatām — “Viltus cīnītāji dodas goda aplī” (1989. gads), kas kļuva par pamatu dokumentālai filmai; “Septītā spēka izvarošana” (1994. gads) un “Noslēpumi, kas mainīja Serbiju” (1997. gads).

Viņš arī strādāja, popularizējot Miroslava evaņģēliju, kas ir daļa no Serbijas bagātīgā viduslaiku kultūras mantojuma, un producēja filmu “Sākumā bija Vārds”. 2008. gadā viņš nodibināja “Silafest” filmu festivālu. Viņš ir apbalvots ar daudzām godalgām Serbijā un starptautiskos filmu festivālos, tostarp ar “Zelta delfīnu” par labāko dokumentālo filmu 2011. gada Kannu kinofestivālā “Ziemas augļi” un Kannu kinofestivāla “Sudraba delfīnu” 2013. gadā par savu filmu “Pēc bumbām”.

Šā gada jūnijā apmeklējot EESK, **Boško Savković** personīgi pateicās Komitejas prezidijam par atbalstu pēc viņa aizturēšanas, kad viņš tika apsūdzēts par aicinājumu vardarbīgi gāzt Serbijas konstitucionālo iekārtu. Dažas dienas pēc EESK aicinājuma viņš tika atbrīvots.

Boško Savković apmeklēs EESK jūlija plenārsesiju, kurā kopā ar vairākiem citiem viesreferentiem piedalīsies debatēs par tematu “Pilsoniskās sabiedrības turpmākā loma paplašināšanās procesā”.

Boško Savkovi?: Neesmu Che Guevara, bet tikai viens no pilso?iem, kas l?dz veidot drošu valsti

EESK Info: Pastāstiet par notikumiem, pēc kuriem Jūs tikāt arestēts.

Boško Savković: Pēc diviem slaktiņiem, kur gāja bojā 18 cilvēki, no kuriem puse bija bērni, 2023. gada 4. jūnijā Belgradā tika organizēta milzīga demonstrācija. Cilvēki uzskata, ka tā bija politiska demonstrācija. Gluži pretēji, tā bija miermīlīga demonstrācija, kas faktiski bija viena no lielākajām ielu demonstrācijām. Cilvēki lūdza aizstāt par policiju atbildīgo ministru un Elektronisko mediju regulatīvās iestādes locekļus.

Es nesu plakātu, kam vienā pusē bija rakstīts “*PINK STINK*” (*PINK* ir Serbijas lielākā valdību atbalstošo mediju grupa) un otrā pusē “Plēsoņas un hiēnas kopā par drošu Serbiju”, norādot uz to, ka daži valdības pārstāvji parlamentā bija lietojuši izteicienu “plēsoņas un hiēnas par drošību”. Kāds pienāca un pie plakāta piestiprināja lelli, kas līdzinājās pakārtam *Vučič* kungam. Dažus brīžus vēlāk lelle tika noņemta, bet fotogrāfijas jau bija uzņemtas un strauji izplatījās sociālajos medijos.

Lai gan fotogrāfijās es nebiju redzams, mani apsūdzēja par mēģinājumu iedragāt konstitucionālo kārtību Serbijā, kas nozīmē aptuveni 30 gadus ieslodzījumā. Mani aizturēja četri policisti. Kad vaicāju, kāpēc viņi ieradušies četratā, viņi atbildēja:“Divi pēc Jums, divi pēc lelles”. Taču viņi neatrada nedz plakātu (tas bija mana drauga automobilī), nedz lelli.

Jūsu aizturēšana mobilizēja daudzus Serbijā un Briselē. Tā kā Jūs esat ES un Serbijas apvienotās konsultatīvās komitejas, kas ir EESK struktūra, līdzpriekšsēdētājs, Komiteja publicēja tvītu, kurā pieprasīja Jūsu tūlītēju atbrīvošanu un kurš sasniedza 27 tūkstošus skatījumu. Kā Jūs uz to raugāties?

Es biju cietumā un man nebija ne jausmas, kas notiek. Es zinu vienīgi, ka mana sieva piezvanīja EESK priekšsēdētāja vietniekam *Plosceanu* kungam un ka gan EESK, gan arī Serbijas mediji, pilsoniskā sabiedrība un NVO nekavējoties reaģēja. Cilvēki Serbijā mani pazīst un viņi visi rīkojās, proti, organizēja demonstrācijas pie Tieslietu pils. Taču tolaik es par to neko nezināju. Kad man piesprieda 30 dienas ieslodzījumā, es sāku domāt par visām lietām, kas varētu notikt ar mani, un par gadiem, ko es pavadītu cietumā. Mēģināju domāt racionāli, jo esmu jurists, taču šādos brīžos jūs to nespējat.

Domāju, ka cilvēki saprata, ka esmu nevainīgs. ES iestādes, nevalstiskās organizācijas un iedzīvotāji izdarīja spiedienu uz Serbijas iestādēm, kas piedāvāja parakstīt vienošanos ar prokuratūru par soda samazināšanu un vispārēju vainas atzīšanu apmaiņā pret nosacītu 6 mēnešu sodu.

Neesmu Che Guevara, bet tikai viens no pilsoņiem, kas protestējot lūdz veidot drošu valsti. Nekas cits. Esmu rakstnieks, žurnālists un filmu veidotājs. Tomēr pašlaik valdības locekļi vēršas pret procesu dalībniekiem un mediju pārstāvjiem, žurnālistiem un iedzīvotājiem, un tāpēc domāju, ka visi cilvēki dodas ielās, jo viņi vairs nevēlas klausīties šo naida runu parlamentā.

Vai Jūs domājat, ka šis incidents ietekmēs Serbijas sabiedrību?

Iespējams, bet mums ir vajadzīgi brīvi un neatkarīgi mediji. Belgradā ir tikai daži neatkarīgi mediji. Ārpus galvaspilsētas mazākās pilsētās un mazpilsētās cilvēki nezina, kas notiek. Tagad notiek informācijas karš un karš pret valdības izplatītajām viltus ziņām, kas pilnīgi nepatiesi atspoguļo demonstrāciju būtību un cilvēku prasības.

Vai, Jūsuprāt, šis notikums atstās uz Jums paliekošu ietekmi?

Es gribu aizmirst par šo incidentu, jo cietums nav vieta kārtīgiem cilvēkiem. Es nevēlos baidīties, jo viens baiļu mirklis var atņemt desmit jūsu dzīves mirkļu. Taču bailes ir instinkts, kas mums visiem ir kopīgs. ES neesmu revolucionārs, esmu tikai vīrietis, kuram ir tiesības izteikties. Vai tas ir pārāk daudz? Tā ir tikai viena no Eiropas Savienības pamatvērtībām, tiesu varas brīvība, vārda brīvība un tiesības domāt.

Kādu atbalstu cerat saņemt no Komitejas un ES?

Pietiek pat ar to, ka sekojat stāvoklim Serbijā un katru dienu raugāties, kas tur notiek. Svarīgi ir arī, lai ES iestādes sekotu līdzi medijiem un jaunākajām ziņām no Serbijas. Visu līmeņu atbalsts mums patiešām ir noderīgs. Piemēram, tagad divi žurnālisti atrodas cietumā, tāpēc mūsu valdībai var sūtīt politiskus un diplomātiskus vēstījumus, un tas palīdzētu. Es sapņoju par Eiropu, eiropeisku Serbiju.

Kā Jūs raksturotu Serbijas mediju stāvokli?

Serbijā darbojas daži neatkarīgi mediji, bet to skaits nav pietiekams un tie nav labi zināmi visā Serbijā. Es arī uzskatu, ka mums nav pietiekami daudz mediju, lai popularizētu ES, un tāpēc ideja par Eiropu Serbijā nav populāra. Grieķu filozofs Arhimēds reiz teica: “Dodiet man vietu, kur nostāties, un es mainīšu pasauli”, un es saku: “Dodiet man medijus uz diviem mēnešiem un es mainīšu valsti”. Nav šaubu, ka Serbijā ar brīviem plašsaziņas līdzekļiem notiktu pārmaiņas. Tagad Serbijā ir dažas žurnālistu aizsardzības darba grupas, taču mums nav jāaizsargā žurnālisti tā, it kā viņi būtu apdraudēti dzīvnieki.

Kāda ir jaunā žurnālistu paaudze?

Jaunā žurnālistu paaudze strādā ļoti aizrautīgi. Viņi vienkārši uzskata, ka objektīva informācija un bezpartejiskas ziņas dod labumu valstij un tās sabiedrībai. Es zinu, ka viņi atsakās no darba piedāvājumiem

TV kanālos, kas maksā labi, bet kur viņiem būtu jādara tikai tas, ko prasa. Tomēr ir dažas lietas, ko nevar nopirkt, piemēram, godaprāts. Šī jaunā paaudze ir godprātīga. Tā cenšas veidot profesionālo karjeru tā, lai no rīta varētu pamosties un bez bailēm paskatīties uz sevi spogulī.

Kādu Jūs redzat Serbijas nākotni?

Serbijas nākotne ir Eiropas Savienībā. Manai meitai ir 23 gadi. Esmu pārliecināts, ka kādu dienu viņa dzīvos Eiropas Savienībā, bet par sevi gan neesmu pārliecināts. Nezinu, cik gadi Serbijai būs vajadzīgi, lai izpildītu ES kritērijus, un vai ES noteiks jaunus standartus Serbijai. Taču, manuprāt, Serbijai ir tikai viens ceļš ejams.

Pirms 20 gadiem biju konferencē, kura notika Salonikos un kuras dalībnieki teica, ka Eiropas Savienībai ir vajadzīga Serbija, jo Serbija ir vienīgā zeme kas var savienot Rietumbalkānus un Eiropas Savienību. Tā ir taisnība, jo jūs varat ceļot ar kuģi, vilcienu un lidmašīnu, un tagad šis savienojums radīts caur Bulgāriju un Rumāniju. Rietumbalkānu liktenis ir pilnībā saistīts ar Serbijas likteni, un kaut kādā ziņā neviena cita Rietumbalkānu valsts viena pati nevarētu būt Eiropas Savienības daļa.

EESK JAUNUMI

Elektroener?ijas tirgus reforma — EESK ierosina elektroener?ijas pirkšanas un p?rdošanas “e-meh?nismu”

Komiteja atbalsta tāda nākotnes elektroenerģijas tirgus izveidi, kura pamatā būtu publiskā un privātā sektora partnerība, kā arī regulējuma un liberalizācijas kombinācija.

Šā modeļa galvenais elements ir valdības izveidots “e-mehānisms”, kas pērk elektroenerģiju no ražotājiem un pārdod to piegādātājiem, kuri apgādā mājsaimniecību lietotājus, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, iedzīvotāju energokopienām un lielajiem patērētājiem un – ja tas ir lietderīgi un iespējams – citām valstīm.

“E-mehānisms” dotu iespēju noslēgt ilgtermiņa līgumus ar elektroenerģijas ražotājiem, izmantojot konkursus. Šie līgumi būtu dažādi, piemēram, elektroenerģijas pirkuma līgumi, cenu starpības līgumi un izmaksu ar uzcenojumu līgumi.

Šī ir svarīga reforma, kas būtu jāveic pašreizējā ES elektroenerģijas tirgū, norādīts Jan Dirx un Christophe Quarez izstrādātajā EESK atzinumā, kas pieņemts 2023. gada 14. jūnija plenārsesijā.

“Komiteja jau sen ir atbalstījusi ES elektroenerģijas tirgus reformu,” sacīja Jan Dirx. “Domājam, ka turpmākā virzība jābalsta uz hibrīdu modeli, kura pamatā ir princips “ja iespējams, liberalizēt un, ja nepieciešams regulēt””.

“Enerģētika ir mūsu ekonomikas un sociālās sistēmas pamatelements, un pret to nevajadzētu izturēties tāpat kā pret citām precēm. Enerģētika ir sabiedrisko pakalpojumu centrālā daļa,” uzsvēra Christophe Quarez. “Saskaņā ar mūsu priekšlikumu valdība ir atbildīga par ilgtspējas, pieejamības cenas ziņā un piegādes drošības mērķu sasniegšanu.” (mp) (mp)

Ener??tikas kr?ze: turpm?kajiem pas?kumiem j?b? t piel?gotiem, m?r??tiem un p?rk?rtošanai atbilst? giem

Lai novērtētu turpmākas intervences ietekmi uz ES ekonomikas sistēmu, EESK iesaka izveidot “zaļo trīskāršā T” kritēriju.

Atsaucoties uz Eiropas Centrālās bankas (ECB) ieteikumiem, Komiteja uzsver, ka cenu pasākumi, kas nav mērķorientēti, ilgtermiņā tikai izstieps augstas inflācijas periodu. Ja šādi pasākumi pakāpeniski netiks pārtraukti, tie varētu apdraudēt ECB spēju sasniegt tās vidēja termiņa mērķus, un stingru monetāro prasību spēkā esamība būtu ilgāka, nekā vēlams.

Saskaņā ar ***Alena Mastantuono*** izstrādāto un jūnija plenārsesijā pieņemto EESK atzinumu “Enerģētiskās krīzes ietekme uz Eiropas ekonomiku” Eiropas Savienībai ir jāiet tālāk par ārkārtas fiskālajiem atbildes pasākumiem un jākoncentrējas uz strukturālām pārmaiņām, lai ātrāk atsaistītos no fosilā kurināmā.

“Mēs esam nelokāmi pārliecināti, ka secinājumi, kas izdarīti no enerģētiskās krīzes negatīvās ietekmes uz ES ekonomikas sniegumu, jāatspoguļo turpmākajos politikas pasākumos,” teica ***A. Mastantuono***.

Lai arī turpmāk saglabātu konkurētspēju, Eiropas Savienībai ir vajadzīgas uzticamas un drošas enerģijas piegādes par pieņemamu cenu, kuru pamatā būtu tāds integrēts enerģijas tirgus ar lielu tīras enerģijas īpatsvaru, kas būtu noturīgs un spētu izturēt traucējumus un satricinājumus. (mp)

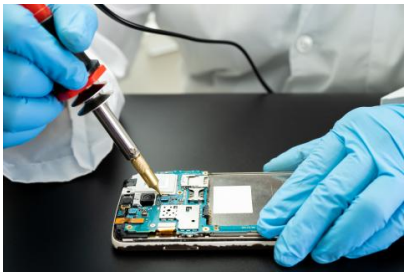

Eiropas Savien?b? b?tu j?aizliedz neremont?jami produkti

EESK ieteica Eiropā netirgot neremontējamus produktus un norādīja, ka nepietiek tikai ar prasību ražotājiem informēt patērētājus par produktu neremontējamību.

EESK norāda, ka jaunās **tiesības uz remontējamību** ir liels solis uz priekšu tikai uz papīra. Jo patērētājs, kurš vēlas salūzušu viedtālruni vai ierīci salabot, nevis iegādāties jaunu, varētu saskarties ar vairākiem

praktiskiem šķēršļiem, kuru dēļ remonts būs pārāk sarežģīts vai dārgs, dažkārt pat iespējams. Eiropas Savienībai būtu jāiet tālāk un jāaicina dalībvalstis aizliegt tīšas darbības, kuru mērķis ir padarīt ražojumus neremontējamus.

"Nevaram runāt par tiesībām uz remontējamību, ja tiek izstrādāti neremontējami ražojumi," saka ziņotājs ***Thierry Libaert***, kas sagatavoja EESK atzinumu.

EESK atzinumā par ierosināto direktīvu ieteikti vairāki praktiski pasākumi ar mērķi direktīvu pilnveidot un nodrošināt, ka remonts, tostarp no uzņēmumu skatupunkta, ir iespējams un cenas ziņā pieejams arī pēc garantijas perioda. Atzinumā minēti šādi priekšlikumi:

- **radīt stimulus izraudzīties remontdarbus**, pat vienk?ršus, piem?ram, pied?v?t garantijas perioda pagarin?jumu, ja produkts šaj? laik? tiek salabots;
- **atļaut izmantot novatoriskus risinājumus, piemēram, 3D drukāšanu** rezerves da?u ražošanai, vai **veikt atjaunošanu**, kas dod liet?m iesp?ju dz?vot otru dz?vi, vai att?st?t lietotu pre?u rezerves da?u tirgu;
- **sākt apmācības un pārkvalifikācijas programmas**, lai remont?t?ji var?tu apg?t prasmes, kas vajadz?gas darbam, kurš agr?k bija balst?ts uz meh?niku, bet tagad arvien biež?k saist?ts ar savienot?m ier?c?m. Visp?r?g?k run?jot, Eirop? ir j?mazina remonta darbinieku tr?kums.

Remontdarbu nozare Eiropā rada vērtību un augstas kvalitātes darbvietas, ko ir grūti pārvietot. Tā rada 404 darbvietas uz 10000 tonnām remontētu materiālu — 50 reizes vairāk nekā šo materiālu kā atkritumu likvidēšana, kas pēdējos gados kļuvusi par dominējošo tendenci. 65 % patērētāju atbrīvojas no bojātajiem produktiem, un tas rada 7,5 miljonus tonnu atkritumu gadā.

Zaļmaldināšana: nē uz oglekļa emisiju kompensēšanu balstītām zaļuma norādēm!

Līdztekus Direktīvai par tiesībām uz remontējamību **Zaļuma norāžu** direktīva ierosināta, lai dotu Eiropas iedzīvotājiem iespēju iepirkties ilgtspējīgi. Patērētāji arvien biežāk vēlas to darīt, taču viņi neuzticas ražotāju norādēm par produktu un pakalpojumu ekoloģiskajiem raksturlielumiem un viņus mulsina daudzie tirgū sastopamie zaļie marķējumi.

Jaunajai direktīvai vajadzētu nodrošināt vides marķējumu un zaļuma norāžu ticamību un uzticamību, taču tai ir trūkumi. EESK uzskata, ka ar direktīvu būtu **jāaizliedz uz kompensēšanu balstītas zaļuma norādes**, jo vairākās patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs un vairākās tiesas lietās konstatēts, ka tādas norādes kā "klimatneitrāls" vai "plastmasu kompensējošs", kuru pamatā ir emisiju kompensēšana ar ieguldījumiem klimata problēmu risināšanas projektos (piemēram, koku stādīšanā), ir zinātniski nepareizas un vienmēr patērētājus maldinošas.

EESK arī norāda, ka vajadzīgi saskaņoti tiesību akti. "Ļoti iespējams, ka tas, ko izstumjam pa durvīm, ielīdīs atpakaļ pa logu," saka EESK ziņotājs ***Angelo Pagliara***. "Vidiskuma norāžu direktīvai vajadzētu būt paraugam, kas nodrošina vismaz minimālu aizsardzību pret zaļmaldināšanu. Tās prasībām vajadzētu būt atspoguļotām nozaru tiesību aktos, lai nav iespējams atteikties, atrast nepilnības vai vājināt patērētāju aizsardzību."

Skatīt EESK atzinumu par tematu "Tiesības uz remontējamību"
Skatīt EESK atzinumu par tematu "Zaļuma norādes"

EESK ierosina izveidot Eiropas P?rtikas politikas padomi

Padome palīdzēs risināt daudzas tās daudzās krīzes, kas pašlaik skar pārtikas sistēmas un sagatavoties jaunajiem pārbaudījumiem, kurus radīs Ukrainas iestāšanās Eiropas Savienībā.

Eiropas Savienības pārtikas sistēmu pašlaik skar vairākas krīzes, jo ir jārisina vides, klimata, veselības un sociālās problēmas. Arī gaidāmā Ukrainas pievienošanās rada izaicinājumus, un iespējams, ka būs nepieciešama KLP reforma. Lai pēc iespējas veiksmīgāk īstenotu šīs pārmaiņas, EESK, gatavodamās ES ilgtspējīgu pārtikas sistēmu regulējumam, ierosina izveidot Eiropas Pārtikas politikas padomi.

Eiropas Pārtikas politikas padome var veicināt ES, valstu un vietējās politikas konverģences paātrināšanos. Bet galvenais – tā var palīdzēt uzlabot ES pārtikas politiku. Atzinuma ziņotāja **Piroska Kállay** to komentē šādi: “Mēs esam dziļi pārliecināti, ka iekļautība un dialogs starp dažādām pārtikas sistēmas ieinteresētajām personām un pārvaldes iestādēm palielinās pārtikas politikas veidošanas kvalitāti un leģitimitāti un ka Eiropas Pārtikas politikas padome ir instruments, kas palīdzēs panākt, lai pieeja pārtikas pārvaldības jomā kļūtu integrētāka, līdzdalīgāka un demokrātiskāka.”

EESK ir sagatavojusies Eiropas Pārtikas politikas padomi ņemt savā paspārnē un vēlētos, lai tā tiktu modelēta Eiropas aprites ekonomikas jautājumos ieinteresēto personu platformā, kuru tā pārvalda kopā ar Komisiju.

Eiropas Pārtikas politikas padome veicinās ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību pilsētu un lauku teritorijās. Tajā paredzēts ietvert akadēmiķus, zinātniekus, pārtikas piegādes ķēdes pārstāvjus, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, izglītības darbiniekus, jauniešu pārstāvjus un ES politikas veidotājus. Laika gaitā paredzēts iekļaut arī vietējā un reģionālā līmeņa pārstāvjus un valstu iestādes, lai nodrošinātu vienlīdzīgu dalībvalstu pārstāvju līdzdalību ES līmenī. (ks)

Jauniešu diskrimin?cija vien?gi vecuma d??

Visās dalībvalstīs jaunieši joprojām nesaņem tādu pašu atalgojumu, tostarp minimālo algu, un sociālā nodrošinājuma pabalstus kā citi darba ņēmēji.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) uzskata, ka Eiropas Savienībai un dalībvalstīm jāizbeidz jauniešu diskriminēšana, piemēram, zemas jauniešu minimālās algas un neapmaksāta stažēšanās. Jaunieši arī tiešāk jāiesaista politikas pasākumu izstrādē, un tas īpaši attiecas uz tiem pasākumiem, kas viņus ietekmē.

Šīs prasības, kas minētas divos 15. jūnija plenārsesijā pieņemtos EESK atzinumos, sakrita ar Eiropas Parlamenta pieņemto ziņojumu par stažēšanās kvalitāti, kurā Komisija aicināta ierosināt direktīvu, ar ko tiktu

aizliegta ilgstoša stažieru un praktikantu nodarbināšana bez atalgojuma.

“Pārāk daudziem jauniešiem, kuriem jāsamierinās ar zemāku minimālo algu vai ar neapmaksātu stažēšanos, ir negatīva pieredze darba tirgū. Mēs nedrīkstam izlikties, ka neredzam to, kas notiek daudzās dalībvalstīs,” sacīja ziņotājs ***Michael McLoughlin***, kurš izstrādāja atzinumu “Vienlīdzīga attieksme pret jauniešiem darba tirgū”.

“Jauniešiem ir tiesības tikt uzklausītiem un rīkoties,” norādīja ziņotāja ***Nicoletta Merlo***, kas sagatavoja atzinumu “Sadarbība jaunatnes jomā”, kuru pieprasīja ES Padomes prezidentvalsts Spānija, kas cenšas dot jaunu impulsu ES jaunatnes programmai.

“Viņu līdzdalība ir jāveicina visā publisko politikas pasākumu izstrādes, īstenošanas un pārraudzības procesā, kurā ir jāuzsver jaunatnes organizāciju lomas nozīmība un jāņem vērā jaunie neformālie jauniešu saskarsmes, sadarbības un dialoga veidi,” uzsvēra ***Nicoletta Merlo***.

EESK uzskata, ka jānodrošina jauniešiem tādi paši darba apstākļi un strādājošo pabalsti, sociālais nodrošinājums un sociālā palīdzība kā citiem darba ņēmējiem. Saskaņā ar principu, ka par vienādu darbu jāsaņem vienāds atalgojums, viņiem vajadzētu būt tiesībām uz tādu pašu minimālo algu kā citiem darba ņēmējiem. Tas pašlaik nenotiek dažās valstīs, kas noteikušas īpašu, zemāku minimālo algu jauniešiem, neraugoties uz to, ka katrs ceturtais gados jaunais darba ņēmējs saņem minimālo algu un ka visu pārējo darba ņēmēju grupā šādu atalgojumu saņem tikai katrs desmitais.

Jaunais EESK priekšsēdētājs ***Oliver Röpke*** lielu uzsvaru liek uz aktīvāku dialogu ar jauniešiem un viņu iesaistīšanu politikas veidošanā.

Plenārsesijā notikušajās debatēs ar jauniešu organizācijām ***Oliver Röpke*** sacīja: “Esam apņēmušies izmantot iekļaujošāku modeli, kas iesaistes procesa centrā izvirza jauniešus. Mana politiskā prioritāte ir atvērt EESK durvis jauniešiem, un es neplānoju apstāties pie ES robežām. Vēlos uzrunāt arī kandidātvalstu jaunatnes organizācijas.”
Debatēs piedalījās *European Youth Forum*, *Generation Climate Europe* un *ReDI School of Digital Integration* pārstāvji. (II)

EESK atbalsta aicin?jumu ES ties?bu aktos priorit?ti pieš?irt soci?laj?m pamatties?b?m, nevis ekonomiskaj?m br?v?b?m

EESK lūdz ES Padomes prezidentvalsti Spāniju virzīt uz priekšu priekšlikumu par to, lai Sociālā progresa protokols kļūtu par saistošu juridisku instrumentu, kas palīdzētu Eiropā stiprināt un nosargāt sociālās tiesības.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) pauž atbalstu nesenajiem priekšlikumiem grozīt ES līgumus, lai tajos iekļautu tādu instrumentu kā Sociālā progresa protokols, kas gan konfliktu gadījumā, gan ES politikas pasākumos piešķirtu prioritāti sociālajām pamattiesībām, nevis ekonomiskajām brīvībām. Tas nodrošinās juridisko noteiktību un vienlīdzīgu attieksmi pret darba ņēmējiem visās dalībvalstīs.

ES Padomes prezidentvalsts Spānijas pieprasītajā izpētes atzinumā EESK norādīja, ka Sociālā progresa protokols ne tikai veicinās un sargās visaugstākos sociālo tiesību standartus visās ES politikas jomās, bet arī nepieļaus regresu un tādā veidā garantēs sociālo attīstību.

EESK plenārsesijā, kas notika 15. jūnijā, atzinumu pieņēma ar 132 balsīm par, 102 pret un 7 atturoties. Tomēr to neatbalstīja EESK Darba devēju grupa, kas iesniedza pretatzinumu, kurā iebilda pret Sociālā progresa protokola iekļaušanu primārajos ES tiesību aktos. Pretatzinums tika noraidīts, bet saņēma vairāk nekā vienu ceturtdaļu nodoto balsu, un tāpēc tas ir pievienots pieņemtajam atzinumam.

Ziņotāja, kas izstrādāja atzinumu, ***Maria del Carmen Barrera Chamorro*** sacīja: “Sociālā progresa protokols dos iespēju neatkāpties no sociālo standartu nepazemināšanas principa. Tas pavērs iespēju nepieļaut tādus politikas pasākumus, kas ir pretrunā cilvēku interesēm. Tādi bija, piemēram, īstenotie taupības pasākumi.”

“Tagad vairāk nekā jebkad agrāk jāgādā par sociālo un pilsonisko tiesību aizstāvību un vienādu piemērošanu visā Eiropas Savienībā. It īpaši strīdu gadījumos jāuzskata, ka tās ir svarīgākas nekā brīvais tirgus,” norādīja līdzziņotājs ***Diego Dutto***.

EESK norādīja, ka Spānijas prezidentūra paver lielisku iespēju panākt progresu šā priekšlikuma pieņemšanā. Komiteja mudināja prezidentvalsti Spāniju ierosināt sociālo lietu ministru padomes sasaukšanu, lai vienotos par kopīgu priekšlikumu, un plānot īpašu Eiropas samitu, kurā priekšlikumu pieņemtu.

Eiropas Arodbiedrību konfederācija (EAK) 2008. gadā bija pirmā, kas ierosināja Sociālā progresa protokolu, reaģējot uz Eiropas Kopienu Tiesas nolēmumiem par labu ekonomiskajām brīvībām. Pagājušajā gadā šis priekšlikums tika iekļauts konferences par Eiropas nākotni secinājumos, un Eiropas Parlaments pieņēma rezolūciju, kurā aicināja Sociālā progresa protokolu iekļaut ES līgumos.

EESK Darba devēju grupa pauda viedokli, ka sociālajām un ekonomiskajām tiesībām vajadzētu būt vienādi aizsargātām un ka Sociālā progresa protokols nopietni apdraudēs pašu sociālās attīstības pamatu. (ll)

Glob?l? HIV epid?mija turpin?s: steidzami nepieciešama sabiedr?bas iesaiste un c??a pret stigmatiz?ciju

EESK norāda, ka HIV prevencija, pastāvīga aprūpe un diskriminācijas novēršana joprojām ir ļoti svarīga sabiedrības veselības krīzes novēršanai

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atbalsta ES Padomes prezidentvalsts Spānijas rūpes par to, lai ES darba kārtības prioritāšu vidū tiktu iekļauts mērķis līdz 2030. gadam panākt ar HIV saistītas stigmatizācijas un diskriminācijas izskaušanu.

Jūnija plenārsesijā pieņemtajā atzinumā EESK ir norādījusi savu atbalstu tam, ka Eiropas iestādēm būtu jāsagatavo augsta līmeņa deklarācija par stigmatizācijas un diskriminācijas izskaušanu pret cilvēkiem, kas inficēti ar HIV, un tā būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam 2023. gada 1. decembrī.

EESK aicina izvirzīt jaunu augstāku HIV izplatības novēršanas un kontroles mērķi un testēšanas, ārstēšanas un virusoloģiskās supresijas jomā visās valstīs censties sasniegt aptvērumu 95 % līmenī.

“Pēc vairāk nekā desmit gadu ilga pārtraukuma mēs cenšamies izprast, kāds ir stāvoklis HIV jomā. Pārāk ilgi šis jautājums ir palicis bez ievērības,” norāda atzinuma ziņotājs ***Pietro Barbieri***. “Mums ir jāstrādā ar pēc iespējas lielāku atdevi un mums tas ir jādara kopā ar sabiedrību, ārstiem, skolām un darbvietām.”

Ir svarīgi panākt, lai cilvēkiem ar HIV darbā būtu vienlīdzīgas iespējas, tostarp elastīgs darblaiks un vairāk brīva laika ārstu apmeklējumiem. Lai apkarotu stigmatizāciju un diskrimināciju, svarīgas ir izpratnes veicināšanas kampaņas, apmācība un informācijas izplatīšana skolās, pilsoniskās sabiedrības un jaunatnes organizāciju vidū.

“Lai gan diagnosticēto HIV gadījumu skaits ir samazinājies, mēs nedrīkstam zaudēt modrību. Lai apturētu inficēšanos, ļoti svarīga ir agrīna diagnostika, savlaicīga ārstēšanās sākšana un aprūpes nepārtrauktība,” viņa teikto papildina atzinuma līdzziņotāja **Nicoletta Merlo**.

HIV joprojām ir būtiska sabiedrības veselības problēma, kas pasaulē kopumā skar 36 miljonus cilvēku, no kuriem 2,3 miljoni dzīvo PVO Eiropas reģionā. Eiropas kontinenta austrumu reģionos situācija ir īpaši saspringta. Ukraina ir valsts, kura AIDS epidēmijas ziņā ir otrā lielākā Austrumeiropas un Centrālāzijas reģionā.

HIV pirmām kārtām skar marginalizētas grupas, piemēram, narkotiku lietotājus, vīriešus, kuri dzīvo dzimumdzīvi ar vīriešiem, transpersonas, migrantus un cietumniekus. Stigmatizācija un bailes traucē cilvēkiem meklēt pakalpojumus, tāpēc testēšana un diagnosticēšana notiek novēloti, turklāt 50 % gadījumu slimība tiek atklāta ielaistā stadijā. Vietās, kurās nav iespējama pienācīga AIDS ārstēšana, tas spēcīgi palielina slimības izplatīšanās risku, un bojā iet cilvēki, kuru nāvi būtu bijis iespējams novērst.

Epidēmijas apkarošanai ir vajadzīgas visaptverošas stratēģijas, kas ietver aprūpi un prevenciju, kā arī inovatīvas testēšanas metodes, piemēram, ātrie testi un paštesti. (lI)

EESK iesaka jaunus novatoriskus ES budžeta ie?? mumu avotus

Šajā politikas jomā EESK sniedza ieteikumus par jauniem pašu resursiem, kas nonāktu ES budžetā. Nesen pieņemtā atzinumā Komiteja mudina Komisiju turpināt pūliņus izstrādāt ienākumu nodokļu sistēmu (*BEFIT*) un

ierosina apsvērt iespēju ieviest ES mēroga nodokli digitālajiem darījumiem un papildu nodevu uzņēmumiem, kas importē produktus no trešo valstu ražotājiem, kuri nenodrošina darba ņēmēju pienācīgu aizsardzību.

Ņemot vērā spiedienu uz dalībvalstu budžetiem pēc pandēmijas, pašreizējo starptautisko spriedzi un procentu likmju paaugstināšanu, vajadzīgs jauns skatījums uz ES budžetam vajadzīgiem ieņēmumu avotiem. "Mēs atbalstām jaudīgu ES budžetu, kas nodrošina Eiropas Savienībai vajadzīgos finanšu līdzekļus tās politisko mērķu sasniegšanai, un pāreju uz reālākiem pašu resursiem, kuri palīdzēs novērst Eiropas integrācijai kaitīgo koncentrēšanos uz neto bilancēm," plenārsesijā, kad tika pieņemts atzinums, atzīmēja ziņotājs ***Philip von Brockdorff***. Ar Komisijas priekšlikumu par koriģētu pašu resursu kopumu, kura pamatā ir uzņēmumu ienākumu nodokļi un kurš tika publiskots 2023. gada 20. jūnijā, tika papildināti trīs citi 2021. gadā iesniegti priekšlikumi par jauniem ieņēmumu avotiem. Tos Padome gan vēl nav apstiprinājusi.

Lai varētu ierosināt uz uzņēmumu ienākumu nodokļiem balstītus pašu resursus, EESK mudina Komisiju iespējami drīz izstrādāt tādu instrumentu kā "Uzņēmējdarbība Eiropā: ienākumu nodokļu sistēma" (*BEFIT*). Komiteja arī uzskata, ka būtu lietderīgi apsvērt iespēju *BEFIT* attiecināt uz finanšu pakalpojumiem vai izstrādāt globālu finanšu darījumu nodokli, kā to ierosinājis Eiropas Parlaments. Turklāt EESK lūdz Komisiju apsvērt iespēju piemērot papildu nodevu tiem ES uzņēmumiem, kas importē produktus no trešo valstu ražotājiem, kuri nenodrošina pienācīgu darba ņēmēju aizsardzību. (tk)

Pilsonisk? sabiedr?ba un neatkar?gi mediji — ugunsm?ris pret dezinform?ciju

Līdztekus politiskai informētībai, stabilam tiesiskajam regulējumam un neatkarīgiem medijiem spēcīgs pilsoniskās sabiedrības tīkls ir viens no efektīvākajiem dezinformācijas apkarošanas ieročiem.

EESK 12. jūnijā rīkoja pirmo no pasākumiem, kuru mērķis ir palielināt informētību par dezinformāciju pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Par pasākuma norises vietu bija izraudzīta Sofija, jo secināts, ka 55 % bulgāru uzskata, ka viņus bieži ietekmē dezinformācija un viltus ziņas.

Debatēs izkristalizējās atziņa, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām, valdībām un neatkarīgajiem medijiem ir jāsadarbojas, lai izveidotu ugunsmūri pret informācijas sagrozīšanu, kas arvien biežāk tiek izmantota kā ārvalstu iejaukšanās ierocis.

Dezinformācijas izplatīšana raisa īpaši dziļas bažas pirms gaidāmajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām. EESK priekšsēdētājs ***Oliver Röpke*** uzsvēra: "Dezinformācija, ko tagad papildina arī kara propaganda, tiek izmantota, lai norises padarītu neskaidras un sētu nesaskaņas, tādā veidā liedzot iespēju objektīvām debatēm. Nākamais gads būs Eiropas demokrātijai nozīmīgs brīdis. ES pilsoņiem ir tiesības izraudzīties, balstoties uz objektīvu informāciju, un es uzskatu, ka mums visiem jāatbalsta kampaņa, kurā nav vietas dezinformācijai un kuru neietekmē ārvalstu iejaukšanās.

Bulgārijas Ziņu aģentūras (*BTA*) ģenerāldirektors ***Kiril Valchev*** norādīja, ka efektīvākais dezinformācijas apkarošanas ierocis ir informācija, nevis cenzūra. “Jānodrošina brīva informācijas plūsma, lai sabiedrība tai var piekļūt.”

“*Defend Democracy*” dibinātāja un izpilddirektore ***Alice Stollmeyer*** sacīja: “Pilsoniskā sabiedrība viena pati nespēj apkarot dezinformāciju. Bet tā var organizēt kopīgus pūliņus, kuru mērķis ir panākt to lielo uzņēmumu pārskatatbildību, kuriem pieder sociālo mediju platformas.”

Debatēs arī tika atspoguļota neatkarīgo mediju būtiskā loma dezinformācijas atspēkošanā. Neatkarīgais krievu žurnālists un “*TV Dožd*j” (*TV Rain*) galvenais redaktors ***Tikhon Dzyadko*** teica, ka neatkarīgie mediji cīnās pret Krievijas propagandu un cenšas krieviem sniegt uz pierādījumiem un faktiem balstītu informāciju. “Krievijas valdība nevēlas, lai cilvēki zinātu patiesību.” (at)

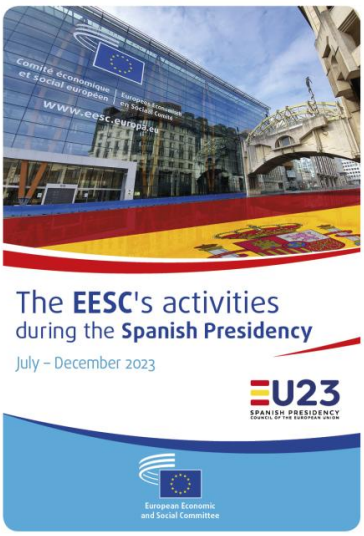

Jauna publik?cija: EESK pas?kumi Sp?nijas prezident?ras laik? no 2023. gada j?lija l?dz decembrim

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai būs svarīga loma Eiropas Savienības Padomes Spānijas prezidentūras laikā, pateicoties daudzajiem atzinumu pieprasījumiem, ko jaunā Spānijas prezidentūra tai ir nosūtījusi.

Spānija pārņem Eiropas Savienības Padomes prezidentūru Eiropai izšķirošā laikā. Ir pienācis laiks Eiropas Savienībai palielināt savu noturību.

Daudzās krīzes, ar kurām pēdējos gados saskaras Eiropa, ir izgaismojušas mūsu ievainojamības un parādījušas, ka Eiropas Savienībai ir jāattīsta pašai sava stratēģiskā autonomija. Tāpēc viena no Spānijas prezidentūras galvenajām prioritātēm ir atvērta stratēģiskā autonomija – galvenais elements, kas nodrošinās, ka noturība papildinās ES mērķus izveidot zaļāku, digitālāku un sociālāku Eiropu.

ES pilsoņi 2024. gada jūnijā piedalīsies šī kontinenta lielākajā demokrātijas izpausmē – Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Ņemot vērā šo perspektīvu, ārkārtīgi svarīgi ir ieviest garantijas, kas vajadzīgas mūsu demokrātijas aizsardzībai, it īpaši pret ārvalstu iejaukšanos, lai vēlēšanas nekļūtu par augsni dezinformācijai, propagandai un kiberuzbrukumiem.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ir apņēmusies cieši sadarboties ar Spānijas prezidentūru un dot ES pilsoniskās sabiedrības organizācijām iespēju paust savu viedokli visā tās prezidentūras laikā. Pēc prezidentvalsts Spānijas pieprasījuma EESK izstrādās vismaz 22 izpētes atzinumus par dažādiem tematiem, tostarp par zaļo un digitālo pārkārtošanos, ES sociālo dimensiju un Eiropas nākotni. Šie detalizētie un vērienīgie atzinumi, kā arī vairāki tematiski pasākumi un konferences, tostarp par enerģētisko nabadzību, retajām slimībām un sociālo ekonomiku, ļaus EESK sniegt ieguldījumu Spānijas prezidentūras debatēs. Komiteja ir gandarīta par iespēju sadarboties ar prezidentvalsti, lai izveidotu noturīgāku, iekļaujošāku un drošāku Eiropu, kas kalpo iedzīvotājiem un spēj efektīvi risināt nākotnes izaicinājumus.

Brošūra ir pieejama angļu, franču, vācu un spāņu valodā EESK tīmekļa vietnē. (af)

GRUPU JAUNUMI

EESK Darba dev?ju grupas pretatzinums par soci?l? progresa protokolu g?st sp?c?gu atbalstu

Materiālu sagatavojusi EESK Darba devēju grupa

Darba devēju grupa EESK plenārsesijā iesniegusi pretatzinumu, kurā uzsvērtas raizes par sociālā progresa protokola pievienošanu, jo tas pašos pamatos izmainītu ES sociālās tirgus ekonomikas būtību un darbību.

Eiropas Arodbiedrību konfederācijas priekšlikumā par sociālā progresa protokolu bija paredzēts noteikt, ka sociālās, darba un arodbiedrību savienību tiesības ir pārākas ne tikai mijiedarbībā ar ekonomiskajām brīvībām, bet arī saistībā ar iekšējo tirgu, konkurenci un citiem Savienības politikas pasākumiem, tostarp, tādām jomām kā ekonomikas pārvaldība, tirdzniecība, digitalizācija un vide.

“Vispārējas prioritātes piešķiršana sociālajām tiesībām pār ekonomiskajām brīvībām būtu tikpat nepareiza kā vispārējas prioritātes piešķiršana ekonomiskajām brīvībām,” norāda Darba devēju grupas priekšsēdētājs **Stefano Mallia**.

Atbilstoši sociālā progresa protokolam tiešām būs nepieciešams grozīt Līgumu, un līdz ar to tiks izjaukts pašreizējais līdzsvars starp sociālajām tiesībām un četrām brīvībām, kas ir iekšējā tirgus pamatā. Šo līdzsvaru pašlaik nodrošina vairāki līgumu noteikumi.

“Eiropas Savienībai nav vis jāizstrādā Sociālā progresa protokols, kas izkropļos līdzsvaru starp ekonomiskajām brīvībām un sociālajām tiesībām un izjauks skaidri noteiktas ES un valstu kompetences, bet jāvirzās uz kopīgu izpratni par to, kas rada ES pievienoto vērtību nodarbinātības un sociālās politikas jomā,” norāda pretatzinuma iniciatore, EESK Darba devēju grupas locekle **Mariya Mincheva**.

EESK Darba devēju grupas pretatzinums, kurš ir saņēmis 101 balsi par, 133 balsis pret (7 balsotāji atturējās), ir pievienots EESK atzinumam.

- Atzinums SOC/756 “Soci?l? progresa protokols” (Pievienots pretatzinums): https://europa.eu/!jdMJ7Q
- Sk. ar? “EESK atbalsta aicin?jumu ES ties?bu aktos priorit?ti pieš?irt soci?laj?m pamatties?b?m, nevis ekonomiskaj?m br?v? b?m” (pirms š? raksta)

Soci?l? progresa protokols darba ??m?jiem

Sagatavojusi EESK Darba ņēmēju grupa

ES pamattiesībās nostiprināts sociālā progresa protokols atbilstu darba ņēmēju prasībai, ka Eiropai jānodrošina stabila viņu sociālā aizsardzība.

Visiem cilvēkiem ir tiesības uz pienācīgu atalgojumu un pienācīgiem darba apstākļiem. Šo pamattiesību nodrošināšana ir būtisks faktors, kas ietekmē sabiedrības attīstību. Tā veido stūrakmeni stabilai sociālai tirgus ekonomikai, kas cenšas panākt progresu tautsaimniecības un konkurētspējas jomā, vienlaikus veicot sociālās politikas pasākumus, lai nodrošinātu sociālo attīstību un demokrātiskās vērtības. Abi virzieni nav viens no otra šķirami: tas bija viens no aspektiem, par ko darba ņēmēji un iedzīvotāji pauda bažas konferencē par Eiropas nākotni.

Kad cilvēki dzird par vienoto tirgu, viņi jautā, kā tas uzlabos viņu ikdienas dzīvi. Viņi vēlas stabilu sociālo aizsardzību, minimālos ienākumus, spēcīgāku sociālo dialogu un darba koplīguma slēgšanas sarunas, vienlīdzīgas iespējas darba tirgū (arī sociālā dempinga izbeigšanu), taisnīgu nodokļu politiku, cenas ziņā pieejamus mājokļus un dzimumu līdztiesību.

Sociālā progresa protokols būtu konkrēts šo praktisko problēmjautājumu risinājums, kas veicinātu un aizsargātu augstākos sociālo tiesību standartus un nepieļautu regresu vai noteikumu apiešanu.

Laikā, kad cilvēktiesības, tiesiskums un demokrātija tiek arvien vairāk apdraudēta, Eiropas Savienībai atkārtoti jāapliecina apņēmība respektēt šīs pamatvērtības, savos pūliņos īpašu vērību veltot sociālai Eiropai. Jānodrošina, ka cilvēku sociālās tiesības netiks atstātas novārtā, uzsvaru liekot tikai uz ekonomikas un tirgus attīstību, kā tas bija ar taupības pasākumiem, ar kuriem reaģēja uz 2008. gada finanšu krīzi.

- Skat?t ar? materi?lu “EESK atbalsta aicin?jumu ES ties?bu aktos priorit?ti pieš?irt soci?laj?m pamatties?b?m, nevis ekonomiskaj?m br?v?b?m” (iepriekš)

Sabiedr?bas novecošan?s Eirop?: svar?gs temats ES politikas veidošan?

Sagatavojis Miguel Ángel Cabra de Luna, EESK Pilsoniskās sabiedrības organizāciju grupas loceklis

Jaunajā EESK atzinumā ir izvirzīti vairāki politikas priekšlikumi par to, kā veiksmīgāk risināt pakāpeniski augošo problēmu: gados vecāku cilvēku skaita būtisku pieaugumu Eiropā.

Jaunākie dati un prognozes liecina, ka 65 gadu vecumu pārsniegušo cilvēku skaits laikā no 2019. gada līdz 2050. gadam palielināsies par 44,7 %. Covid-19 pandēmija ir izgaismojusi to stratēģisko izaicinājumu, ko Eiropas Savienībai nozīmē novecojoša sabiedrība un nepieciešamību reformēt un uzlabot vecāka gadagājuma cilvēku ilgtermiņa aprūpi. Tāpēc tagad, kad Pasaules Veselības organizācija ir paziņojusi par Covid-19 krīzes beigām un Eiropas Savienībā notiek diskusijas par jaunu stratēģiju cilvēku novecošanas

jomā, ir pienācis īstais laiks, lai analizētu to, kā pandēmija ir ietekmējusi vecāko paaudzi.

Atzinumā "Ceļā uz jaunu aprūpes modeli veciem cilvēkiem: Covid-19 pandēmijā gūtā pieredze", kura sagatavošanā es pildīju ziņotāja pienākumus, EESK jau 2022. gada janvārī uzsvēra nepieciešamību nekavējoties mainīt paradigmu un to, kā mēs ieguldām vecu cilvēku aprūpē. Atzinumā tika iekļauti vairāki ieteikumi. Jūlija plenārsesijā ir paredzēts balsot par jaunu atzinumu, ko EESK gatavo šā jautājuma saistībā.

Atzinumā uzsvērta nepieciešamība pieņemt jaunu Eiropas stratēģiju par veciem cilvēkiem ar mērķi aizsargāt viņu tiesības un nodrošināt viņu plašu līdzdalību sabiedrības dzīvē un ekonomikā. Tajā ierosināts arī izveidot Eiropas Vecāka gadagājuma cilvēku un novecošanas jautājumu aģentūru, izsludināt vecākiem cilvēkiem veltītu Eiropas gadu, pieņemt ANO konvenciju par vecu cilvēku tiesībām un atjaunināt vai izveidot likumus par vecāka gadagājuma cilvēkiem sniedzamo atbalstu un par viņu autonomijas aizsardzību. Mēs arī uzsveram nepieciešamību palielināt finansējumu un nodrošināt vispārēju piekļuvi aprūpei, finansēt tādu inovatīvu tehnoloģiju izstrādi, kas veicinātu autonomiju un palīdzētu aprūpē, nodrošināt apmācību šo tehnoloģiju jomā un veikt pasākumus, kas nepieciešami piemērotai aprūpētāju sagatavošanai.

Ir svarīgi Eiropas politikā ņemt vērā vecākus cilvēkus un viņiem un viņu ģimenēm piedāvāt pieejamu un kvalitatīvu ilgtermiņa aprūpi tā, lai saglabātos viņu autonomija un labbūtība un attieksme pret viņiem būtu cieņpilna. Ir arī svarīgi, lai vecums un veci cilvēki tiku uzskatīti nevis par materiālu un fizisku slogu sabiedrībai, bet drīzāk par sabiedrības sastāvdaļu un ekonomiku veicinošu elementu, kas var īstenoties, plašākā mērogā aktīvi iesaistot vecākos cilvēkus.

EESK turpinās radīt jaunas idejas un priekšlikumus šajā jomā. EESK locekļi uzskata, ka, gatavojoties Eiropas 2024. gada vēlēšanām, šim vajadzētu būt vienam no prioritārajiem tematiem. No tā ir atkarīga Eiropas sociālā modeļa ticamība, it īpaši Eiropā, kurā sabiedrības novecošana notiek straujāk nekā jebkurā citā planētas reģionā.

Redakcija

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Š? izdevuma l?dzautori

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Aude François (af)
Thomas Kersten (tk)

Koordinatores

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adrese

Eiropas Ekonomikas un soci?lo lietu komiteja
Jacques Delors ?ka, Rue Belliard 99, B-1040,
Bruxelles, Belgique
T?lr. (+32 2) 546 94 76
E-pasts: eescinfo@eesc.europa.eu

“EESK Info” izn?k devi?as reizes gad? EESK plen?rsesiju laik?. ?“EESK Info” ir pieejams 23 valod?s.
“EESK Info” nav ofici?la atskaite par EESK darb?bu. Ofici?l?s atskaites tiek public?tas Eiropas Savien?bas Ofici?laj? V?stnes? vai citos Komitejas izdevumos.
P?rpublic?šana ir at?auta ar atsauci uz “EESK Info” (saite ir nos?t?ma redaktoram).

08/2023